

Bijlage 1. Overzicht noodmaatregelen

Leeswijzer

- In deze bijlage zijn alle uitgavenmaatregelen opgenomen waartoe het kabinet heeft besloten sinds het uitbreken van de coronacrisis. Ook zijn in deze bijlage alle fiscale maatregelen waartoe het kabinet heeft besloten in het kader van het Noodpakket 2.0.
- In de tabellen zijn alleen de beleidsmatige coronamaatregelen opgenomen (intensivering) en niet de autonome budgettaire gevolgen van corona (mee- of tegenvallers). Over de autonome gevolgen van corona wordt de Kamer in de reguliere budgettaire nota's geïnformeerd (eerstvolgend bij Miljoenennota 2020).

Uitgavenmaatregelen

- In tabel 1 zijn de uitgavenmaatregelen opgenomen die ten laste gaan van het EMU-saldo in 2020.
- De bedragen in tabel 1 betreffen kasuitgaven en niet-belastingontvangsten. De bedragen in de kolom 'Gemeld in Voorjaarsnota' zijn ook opgenomen in overzichtstabel 5.1 in de Voorjaarsnota 2020.

Tabel 1. Uitgavenmaatregelen ten laste van het EMU-saldo in 2020 (bedragen in miljoen euro, een plus is saldooverslechterend)

Maatregel	Gemeld in Voorjaarsnota	Aanvullend sinds Voorjaarsnota	Totaal
Koninkrijksrelaties en BES-fonds			
Liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten	135		135
Humanitaire hulp		17	17
Liquiditeitssteun loonsubsidie Aruba en Sint Maarten		35	35
Buitenlandse Zaken			
Consulaire bijstand	7		7
Justitie en Veiligheid			
Derving ontvangsten door tijdelijke maatregel verlopen rijbewijzen		2	2
Binnenlandse Zaken			
Doorbouwen tijdens coronacrisis		70	70
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap			
Aanvullende ondersteuning culturele sector	300		300
Steunpakket onderwijs - Inhalen onderwijsachterstand		242	242
Steunpakket onderwijs - Nieuwkomers po en vo		21	21
Steunpakket onderwijs - Stageoffensief voor bbl		15	15*
Compensatie collegegeld laatstejaars studenten		0	0**
Compensatie basis- en aanvullende beurs laatstejaars studenten		48	48
Financiën en Nationale Schuld			
Verzuimboetes en kostenvervolgning	59	151	210
Belasting- en invorderingsrente	88	66	154
Herverzekering leverancierskredieten	970		970
Infrastructuur en Waterstaat			
Ferryverbinding Caribisch gebied		2	2
Subsidie drinkwater Caribisch Nederland		1	1
Economische Zaken en Klimaat			
Garantie Ondernemingsfinanciering	80		80
Garantie Ondernemingsfinanciering coronamodule	1.000		1.000

Borgstelling MKB	203		203
Qredits	31		31
Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS)	1.670		1.670
<i>Waarvan t.b.v. Caribisch NL</i>	9		9
Regionale ontwikkelingsmaatschappijen	100	150	250
Subsidiemaatregel telecom Caribisch NL		2	2
Subsidiemaatregel netbeheer elektriciteit Caribisch NL		5	5
Garantieregeling Kleine Kredieten Corona		164	164
Tegemoetkoming vaste lasten		1.000	1.000
<i>Waarvan t.b.v. Caribisch NL</i>		10	10
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit			
Borgstelling MKB-landbouw	14	15	29
Sierteelt, voedingstuinbouw en fritesaardappelsector	650		650
Sociale Zaken en Werkgelegenheid			
Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW)	10.000		10.000
<i>Waarvan t.b.v. Caribisch NL</i>	14		14
NOW 2.0		9.600	9.600
<i>Waarvan t.b.v. Caribisch NL</i>		10	10
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)	3.800		3.800
<i>Waarvan t.b.v. voedselbanken</i>	4		4
TOZO 2.0		1.100	1.100
Vergoeding eigen bijdrage kinderopvang NL leert door	175	158	333
		50	50
Volksgezondheid, Welzijn en Sport			
Aanschaf distributie en verkoop medische hulpmiddelen	680		680
Bijdrage vaccinonderzoek (CEPI)	50		50
Zorgkosten Caribisch Nederland	32		32
Opleiden extra zorgpersoneel	23		23
Onderzoek ZonMw	20		20
Diverse coronagerelateerde maatregelen (w.o. RIVM en GGD)	27		27
Zekerstellen continuïteit sportinfrastructuur		110	110
Totaal (excl. Air-France – KLM)	20.113	13.024	33.138
<i>Nader uit te werken</i>			
Steunmaatregelen Air-France – KLM		2.000 - 4.000	2.000 - 4.000
Totaal (incl. Air-France – KLM)	20.113	15.024 - 17.024	35.138-37.138

*Deze maatregel kost in totaal 30 miljoen euro: 15 in 2020 en 15 in 2021.

**Deze maatregel kost 153 miljoen euro in 2021 en leidt niet tot uitgaven in 2020.

Toelichting

Liquiditeitssteun Aruba, Curaçao en Sint Maarten

In verband met de financiële gevolgen van de Coronacrisis is, voor de maand april en de eerste helft van de maand mei, acute liquiditeitssteun verstrekt aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De steun is verstrekt door middel van een bulletlening met een looptijd van twee jaar en een rente van 0 procent.

Humanitaire hulp

Het kabinet stelt in totaal 16,5 miljoen euro beschikbaar (16 miljoen euro voor de Landen en 0,5 miljoen euro voor de Openbare Lichamen) voor het financieren van (lokaal samengestelde) voedselpakketten, inclusief hygiëneproducten.

Liquiditeitssteun loonsubsidie Aruba en Sint Maarten

Aruba ontvangt een liquiditeitslening van 24,7 miljoen euro voor het invoeren van een loonsubsidie ten behoeve van baanbehoud voor de maand mei. Sint Maarten ontvangt een liquiditeitslening van 10 miljoen euro voor een pakket aan noodmaatregelen om de effecten van Covid-19 te mitigeren, waaronder ook een gedeelte voor invoering loonsubsidie.

Consulaire bijstand

Dit betreft een bijdrage van de Rijksoverheid aan het convenant *Bijzondere Bijstand Buitenland*, voor het waarborgen van een veilige terugkeer van Nederlandse reizigers naar Nederland of - waar niet mogelijk - in urgente gevallen tijdelijk te voorzien in voortgezet veilig verblijf in het land in westie.

Derving ontvangsten door tijdelijke maatregel verlopen rijbewijzen

Het kabinet biedt coulance voor alle rijbewijshouders van wie de geldigheidsduur van het rijbewijs is verstreken of verstrijkt in de periode van 16 maart tot 1 juni 2020. Dit leidt tot een derving van naar verwachting 2,2 miljoen euro op de generale ontvangsten uit Boeten en Transacties op de begroting van JenV.

Doorbouwen tijdens coronacrisis

Een bedrag van 70 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor een investeringsimpuls maatschappelijk vastgoed (50 miljoen euro) en het ondersteunen van gemeenten bij doorbouwlocaties (20 miljoen euro).

Aanvullende ondersteuning culturele sector

De liquiditeitsproblemen van instellingen in de culturele en creatieve sector vormen een probleem voor het voortbestaan van vitale onderdelen in de culturele en creatieve infrastructuur. Het kabinet voegt daarom 300 miljoen euro additionele middelen toe aan het bestaande instrumentarium om de vitale onderdelen in de culturele infrastructuur in stand te houden.

Steunpakket onderwijs

In dit onderwijspakket zijn verschillende maatregelen opgenomen:

- Compensatie voor laatstejaarsstudenten in het middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs (bedrag is inclusief uitvoeringskosten) die door coronamaatregelen vertraging oplopen;
- Ondersteuning om extra onderwijstijd te organiseren voor leerlingen in een kwetsbare positie, zodat zij leer- en ontwikkelachterstanden door de coronacrisis kunnen inhalen en het voorkomen van studievertraging in funderend onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs;
- Inzet tot behoud van stages en leerwerkbanen in het middelbaar beroepsonderwijs;
- Uitbreiding aanvullende bekostiging nieuwkomers funderend onderwijs met een kwartaal, om een stevige start, met intensief onderwijs, te faciliteren. Dit lukt nu minder goed door onderwijs op afstand.

Verzuimboetes en kostenvervolgning

Het kabinet is ondernemers in het Noodpakket van 17 maart 2020 tegemoetgekomen door het tijdelijk – gedurende drie maanden – achterwege laten of terugdraaien van betaalverzuimboetes. Deze verzuimboete brengt de Belastingdienst normaliter in rekening als een belastingplichtige niet (tijdig) betaalt. Deze maatregel wordt verlengd tot het moment dat het bijzondere uitstel vervalft en ondernemers weer aan hun lopende fiscale verplichtingen moeten voldoen.

De Belastingdienst berekent de kosten van invorderingsmaatregelen (aanmaning, dwangbevel, beslaglegging, enz.) normaliter door aan belastingplichtigen. De maatregel uit het Noodpakket van 17 maart 2020, waarbij de Belastingdienst tijdelijk aan ondernemers, die daarop een beroep doen, uitstel van betaling verleent en de (dwang)invordering opschort, wordt verlengd en nader vormgegeven. De ramingen van boetes en schikkingen en de ontvangsten kosten vervolging

worden naar beneden bijgesteld op basis van het geschatte effect van de genomen COVID-19-maatregelen, inclusief de verlenging.

Belasting- en invorderingsrente

In de brief van 17 maart 2020 heeft het kabinet aangekondigd de belasting- en invorderingsrente tijdelijk van 4% naar 0,01% te verlagen. De verlaging van de invorderingsrente is per 23 maart 2020 ingegaan en gold oorspronkelijk voor drie maanden. Nu het uitstelbeleid wordt verlengd, is besloten de verlaging van de invorderingsrente te verlengen tot 1 oktober 2020. Op deze manier blijven ondernemers gefaciliteerd om gebruik te maken van de bijzondere uitstelregeling voor belastingschulden.

Ook de verlaging van de belastingrente voor alle belastingmiddelen behalve de inkomstenbelasting (IB), die op 1 juni 2020 in gaat, wordt verlengd tot 1 oktober 2020. Dit is bijvoorbeeld gunstig voor particulieren en ondernemers die gebruikmaken van de mogelijkheid van uitstel voor het doen van aangifte. De verlaging van de belastingrente voor de inkomstenbelasting gold al tot 1 oktober 2020. Het wetsvoorstel Verzamelsoepdewet COVID-19 waarmee de verlaging van de belasting- en invorderingsrente wettelijk wordt geregeld, is momenteel aanhangig in de Tweede Kamer.

Herverzekering leverancierskredieten

Op de herverzekering van leverancierskredieten wordt een schade-uitkering geraamd van 1,4 miljard euro. De premieontvangsten op de COVID-19 gerelateerde leverancierskredieten in de portefeuille worden geraamd op 200 miljoen euro. De schaderestituties op de COVID-19 gerelateerde leverancierskredieten in de portefeuille worden geraamd op 300 miljoen euro. Deze ramingen zijn met grote onzekerheid omgeven.

Ferryverbinding Caribisch gebied

Het kabinet stelt 2 miljoen euro incidenteel beschikbaar voor een ferryverbinding voor twee jaar tegen gereduceerd tarief tussen Sint Maarten, St Eustatius en Saba.

Subsidie drinkwater Caribisch Nederland

Het kabinet stelt in totaal incidenteel 0,7 miljoen euro beschikbaar voor een tijdelijke verlaging van kosten voor water.

Borgstelling MKB

Het garantiebudget van de Borgstelling MKB-kredieten (BMKB) wordt verhoogd tot 1,5 miljard euro. Onder het coronaluik binnen de BMKB wordt tijdelijk het borgstellingskrediet verhoogd van 50 naar 75% (BMKB-c). De overheid staat voor 90 procent borg op het borgstellingskrediet. Daarnaast is de premie voor het coronaluik binnen de BMKB verlaagd van 3,9% naar 2%. Financiers kunnen daardoor gemakkelijker en sneller krediet verruimen waardoor meer MKB-bedrijven eerder meer geld kunnen lenen. Dit leidt naar verwachting tot hogere kosten voor de overheid om toekomstige verliesdeclaraties op te vangen.

Garantie Ondernemingsfinanciering (GO)

Binnen de GO wordt een extra corona-module toegevoegd voor garanties op bankleningen, 80% voor het grootbedrijf en 90% voor het kleinbedrijf. Het garantieplafond van de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) wordt verhoogd van 400 miljoen euro naar 10 miljard euro. Hierdoor kunnen meer bedrijven aanspraak maken op deze regeling. Dit leidt naar verwachting tot hogere kosten voor de overheid om toekomstige verliesdeclaraties op te vangen.

Qredits

Qredits, verstrekker van kleine kredieten, wordt gecompenseerd voor minder opbrengsten door het uitstel van de aflossingsverplichting en een rentekorting op leningen voor geraakte ondernemingen in de kredietportefeuille. Daarnaast is er nog 25 miljoen euro beschikbaar gesteld voor overbruggingskredieten tegen een lage rente.

Regionale ontwikkelingsmaatschappijen

De Corona overbruggingslening (COL) draagt bij aan de verbetering van de liquiditeitspositie van innovatieve bedrijven. Er wordt hiervoor 100 miljoen euro beschikbaar gesteld aan regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's). Vanwege het grote aantal ingediende aanvragen en de inschatting van de ROM's dat dit aantal de komende maanden verder stijgt, heeft het kabinet besloten om een tweede tranche van 150 miljoen euro aan leningen voor de COL beschikbaar te stellen.

Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19

Er is een noodloket ingericht voor een tegemoetkoming van eenmalig 4.000 euro als noodvoorziening naast de overige regelingen, voor ondernemers die direct zijn getroffen door overheidsmaatregelen ter bestrijding van de coronacrisis en die hun omzet daardoor geheel of grotendeels zien verdwijnen.

Subsidiemaatregel telecom Caribisch NL

Voor Caribisch Nederland is EZK voornemens om 25 US-dollar per aansluiting per maand beschikbaar te stellen om de kosten van een vaste internetverbinding te verlagen.

Garantieregeling Kleine Kredieten Corona

Om in het kader van de Coronaproblematiek ook ondernemers te helpen die geen bestaande kredietrelatie hebben met een bank of maar een kleine kredietbehoefte hebben, wordt in samenwerking met de banken een garantieregeling in uitvoering genomen voor kredieten tot 50.000 euro.

Tegemoetkoming vaste lasten

MKB-sectoren die het hardst geraakt worden door de crisis en de effecten van de overheidsmaatregelen - waaronder de horeca - kunnen een tegemoetkoming krijgen voor hun vaste lasten van maximaal 20.000 euro voor drie maanden. Deze wordt bepaald op basis van de omzet, het omzetverlies en de vaste lasten. De toegang tot deze regeling begint bij een omzetverlies van 30 procent. De sectoren die onder de huidige TOGS vallen komen voor de regeling in aanmerking. In totaal wordt ca. 1 miljard euro beschikbaar gesteld, inclusief uitvoeringskosten, waaronder 10 miljoen euro voor Caribisch Nederland.

Caribisch NL netbeheer elektriciteit

Om de gevolgen van de coronacrisis voor de inkomens van de bewoners van deze eilanden te verlichten wordt budget beschikbaar gesteld aan de energiebedrijven, zodat het netbeheertarief voor elektriciteit in de periode 1 mei tot en met 31 december 2020 naar nul verlaagd kan worden.

Borgstelling MKB-landbouw

De regeling Borgstelling MKB-Landbouwkredieten (BL) wordt opgehoogd, verruimd en uitgebreid om liquiditeitsproblemen van land- en tuinbouwbedrijven te verlichten zodat bedrijven met een gezond toekomstperspectief gefinancierd kunnen blijven. Voor uitvoeringskosten en verwachte verliesdeclaraties is 29 miljoen euro gereserveerd.

Sierteelt, voedingstuinbouw en fritesaardappelsector

Voor de sierteelt en specifieke onderdelen van de voedingstuinbouw komt er een regeling ter hoogte van 600 miljoen euro. Ook telers van fritesaardappelen worden gesteund met een compensatieregeling van 50 miljoen euro.

Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW)

Werkgevers ontvangen 90 procent van hun loonkosten als subsidie uitgekeerd, gerelateerd aan het omzetverlies dat zij verwachten door het coronavirus. De initiële subsidieperiode duurt drie maanden. Werkgevers committeren zich eraan om de lonen van de betrokken werknemers voor 100% door te betalen. De geraamde kosten van de eerste subsidietermijn ligt op 10 miljard euro. Dit is inclusief uitvoeringskosten van het UWV. De referentiemaand voor de loonsom wordt onder

bepaalde voorwaarden verschoven van januari naar maart, in zowel de NOW 1.0 als in het algemeen voor NOW 2.0.

NOW 2.0

Het kabinet verlengt de NOW-regeling met drie maanden. Hiervoor wordt 9,6 miljard euro beschikbaar gesteld. De voorwaarden voor toekenning van de NOW worden aangepast. De eveneens met drie maanden verlengde maatregelen ten aanzien van loon- en inkomensderving Caribisch Nederland vallen onder de 9,6 miljard euro voor de NOW 2.0.

Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO)

Dit betreft middelen voor een tijdelijke voorziening voor drie maanden voor zelfstandige ondernemers (waaronder zzp'ers) met financiële problemen die zo spoedig mogelijk ingaat. Dit wordt een aangepaste variant op de reeds bestaande Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Ondersteuning kent twee vormen, (1) een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en/of (2) een lening voor bedrijfskapitaal. De uitkering voor levensonderhoud vult het inkomen aan tot het sociaal minimum. De lening is gericht op oplossen liquiditeitsproblemen. Vanwege spoed worden enkele geldende voorwaarden losgelaten. De toets op levensvatbaarheid vervalt en de vermogens- en partnertoets wordt geschrapt. Gemeenten voeren de regeling uit en worden volledig gecompenseerd. Uit de middelen voor de TOZO is door de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een eenmalige subsidie van 4 miljoen euro als vangnet voor het calamiteitenfonds Voedselbanken beschikbaar gesteld.

TOZO 2.0

De TOZO-regeling wordt met een aanpassing van de voorwaarden met drie maanden verlengd. Zo voert het kabinet een partnertoets in voor de toekenning van tegemoetkoming levensonderhoud. Daarnaast dienen ondernemers bij het aanvragen van de lening voor bedrijfskapitaal te verklaren dat er bij hun onderneming geen sprake is van surseance van betaling of een staat van faillissement.

Vergoeding eigen bijdrage kinderopvang

Omdat ouders wordt gevraagd de factuur van de kinderopvangorganisaties door te betalen wordt de eigen bijdrage door de overheid gecompenseerd. Het bedrag van 333 miljoen euro heeft betrekking op de periode van 16 maart tot en met 7 juni. Dit is de periode dat de kinderopvang en de BSO (gedeeltelijk) gesloten zijn. De compensatieregeling stopt na 7 juni en wordt niet verder verlengd.

NL leert door

NL leert door is een flankerend crisispakket met als doel degenen die door de crisis hard en onverwacht zijn getroffen tijdig de transitie naar ander werk te laten maken, door zich te oriënteren op actuele loopbaankansen en eventueel daarvoor benodigde scholing. De precieze invulling van het pakket wordt bepaald in overleg met de relevante veldpartijen.

Aanschaf distributie en verkoop medische hulpmiddelen

Voor de aanschaf van medische hulpmiddelen zoals mondkapjes en beschermingsbrillen (700 miljoen euro) en beademingsapparatuur (250 miljoen euro) worden middelen beschikbaar gesteld. Daarnaast worden middelen beschikbaar gesteld voor de opslag en distributie van de hulpmiddelen en het opstarten van testcapaciteit in Nederland (20 miljoen euro). Het betreft hier zowel de reeds gedane uitgaven als de uitgaven die tot circa 1 juni naar verwachting zullen plaatsvinden gegeven de huidige ontwikkelingen. Tegenover de uitgaven aan medische hulpmiddelen staan ontvangsten (290 miljoen euro) voor deze beschermingsmiddelen die aan zorgaanbieders geleverd worden.

Bijdrage vaccinonderzoek (CEPI)

Voor een bijdrage aan internationaal onderzoek naar een vaccin voor COVID-19 wordt 50 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (CEPI).

Zorgkosten Caribisch Nederland

Om de zorgcapaciteit vanwege corona op Aruba, Sint-Maarten en Curaçao te versterken wordt 32 miljoen euro beschikbaar gesteld. Het betreft onder meer tijdelijke uitbreiding van de ic-capaciteit en bemensing van ic-units.

Opleiden extra zorgpersoneel

Er is een extra categorie aan het Sectorplan Plus toegevoegd (23 miljoen euro). Deze middelen worden ingezet om extra personeel op te kunnen leiden om zorg te verlenen aan corona-patiënten.

Onderzoek ZonMw

ZonMw heeft een expertgroep gevraagd om onderzoeksvoorstellen te prioriteren, die op korte termijn mogelijkheden bieden om verdere verspreiding van het coronavirus te voorkomen en het herstel van de Nederlandse bevolking te bespoedigen. De projecten zijn al gestart of starten op zeer korte termijn.

Diverse coronagerelateerde maatregelen (w.o. RIVM en GGD)

Dit betreft onder meer extra middelen voor een elektronisch platform voor huisartsen (5,7 miljoen euro), het Landelijk Coördinatiecentrum Patiëntenspreiding en mobiel medisch vervoer (5,5 miljoen euro), het uitvoeren van tests en (contact)onderzoek door het RIVM (6,8 miljoen euro) en de GGD (5,9 miljoen euro), en de herregistratie van zorgpersoneel (1,7 miljoen euro).

Zekerstellen continuïteit sportinfrastructuur

Voor de sportsector (sportbonden, sportverenigingen en sportaanbieders) wordt 110 miljoen euro beschikbaar gesteld als aanvullende compensatie voor het waarborgen van de continuïteit van de sportinfrastructuur. Hiermee kunnen de voornaamste problemen als gevolg van COVID-19 maatregelen voor ruim 800 zwembaden, ruim 50 sportbedrijven en ruim 24.000 sportverenigingen worden weggenomen.

Steunmaatregelen Air-France - KLM

Om KLM te helpen bij het doorstaan van de coronacrisis wordt een steunpakket van 2 tot 4 miljard euro beschikbaar gesteld. De concrete uitgavenraming is afhankelijk van de nadere uitwerking van het steunpakket.

Fiscale maatregelen

Onderstaande tabel toont alle nieuwe fiscale maatregelen en maatregelen die zijn verlengd, zoals opgenomen in de Kamerbrief Noodpakket 2.0.

Tabel 2. Fiscale maatregelen (bedragen in miljoen euro, een min is saldoverschlechterend)

Maatregel	Type	Budgettair effect in 2020
Versoepeld uitstel van betaling belastingschulden*	Aanvraagperiode tot 1 september	-1.500
Uitstel energiebelasting/ODE**	Tot 1 september	
Vrijstelling kortstondig gebruik buitenlandse kenteken	Tot 1 september	
Verlengde termijn bpm teruggaaf voor taxibranche bij ombouw	Tot 1 september	
Verlengen termijn geldigheid taxatierapport voor aangifte bpm	Tot 1 september	
Btw-vrijstelling voor medische hulpgoederen	Tot 1 september	-8
Btw-vrijstelling voor uitlenen zorgpersoneel	Tot 1 september	-42
Urencriterium versoepelen	Tot 1 september	
Behoud hypotheekrenteaf trek bij tijdelijk uitstel van betaling aan bank*	Tot 1 september	7
Btw nultarief mondkapjes (3 maanden)	Tot 1 september	-90
3 maanden uitstel betaling bpm**	Tot 1 september	
Tegemoetkoming Vaste Lasten vrijstellen van belastingheffing***	2020	Nader te bepalen

*Dit betreft grotendeels een kasschuif. Bij het uitstel van betaling van belastingschulden zal voor een beperkt deel sprake zijn van afstel. Omdat bedrijven in de tussentijd failliet kunnen gaan, zal een deel van de uitgestelde belasting naar verwachting niet terug worden betaald.

**Dit betreft een kasschuif binnen 2020.

***In het Belastingplan 2021 wordt deze maatregel nader uitgewerkt en toegelicht.